

Lärohandledning - temarummet Flykting

Allmänt om temarummet

Temarummet flykting berör frågor om att behöva fly sitt land och vad som händer när man kommer till ett annat land som flykting. Till temarummet har ett särskilt dataspel utvecklats, spelet handlar inte om att vinna utan om att få en känsla för uppföringarna och svårigheterna det innebär att fly sitt hem. Temarummet bygger sedan på upplevelsen från spelet. Temarummet är byggt kronologiskt så tillvida att kapitelordningar speglar stegen från att lämna sitt hem, via flykten till asylprocessen och vad som händer när man kommer till ett nytt land som flykting.

Olika sätt att arbeta med temarummet

Arbete på egen hand för eleverna

Temarummet är självförklarande och eleverna kan antingen individuellt eller i grupp själva arbeta sig igenom ett temarum. Räkna med att det tar ungefär 60 minuter för eleverna att själva gå igenom temarummet.

För att underlätta för eleverna när de går igenom temarummet kan det bifogade arbetsbladet användas. Skriv ut arbetsbladet eller lägg upp det på er lärportal och låt eleverna fylla i de olika sektionerna på arbetsbladet. När de är klara kan de lämna in sitt arbetsblad. Tänk på att det är viktigt att poängtera att det inte går ut på att snabbt ta sig igenom temarummet utan att de tar sig tid att reflektera. Detta kan t ex underlättas genom att de inte får gå när de är klara utan ska ägna hela lektionsspasset åt uppgiften.

Arbetsbladet hittar du sist i denna lärohandledning.

Läroledd undervisning

Som lärare kan du använda temarummet på många olika sätt. Här följer några förslag på hur du kan arbeta med de olika kapitlen i temarummet:

Kapitel 1: Intro

I introt rullar ett antal frågor om vardagslivet varvat med bilder av människor på flykt. idén med introt är att väcka tankar kring skillnader mellan ställningstaganden som vi som bor på samma plats förhåller oss till i kontrast till hur ens liv ser ut när man befinner sig på flykt. Visa gärna introt i helklass (oavsett om eleverna sen ska arbeta på egen hand med temarummet eller inte) och reflektera tillsammans med eleverna kring vad introt vill säga.

- Vilka bilder syns i bakgrunden?

- Vilka tankar, känslor och val ställs man inför när man är på flykt?
- Hur ser en vardag ut när man har flytt sitt hem?

Kapitel 2: Förquiz

Låt eleverna enskilt eller i grupp försöka svara på frågorna utan att söka information. Låt dem skriva ner sina svar. Spara svaren (facit kommer sist i temarummet).

Kapitel 3: Spelet

Här ska eleverna spela spelet Flykten. Spelet är inte byggt för att man ska försöka vinna utan för att ge en känsla av vad det kan innebära att vara på flykt.

Varning för att spelet är designat för att väcka känslor och kan upplevas som starkt och obehagligt, varna eleverna för detta.

Bäst blir upplevelsen om eleverna alla får spela på egen hand och att de har möjlighet att ha ljudet på (då ljudet höjer upplevelsen av spelet mycket). Har ni inte hörlurar på skolan kan du kanske be eleverna använda sina egna de som har.

I nästa kapitel finns diskussionsfrågor till spelet. Du kan också gärna fånga upp elevernas reaktioner och prata om hur det kändes att spela.

Spelet tar ca 5 minuter att spela igenom. Det går också att exempelvis låta eleverna spela flera gånger.

Kapitel 4: reflektionsfrågor

Här finns några reflektionsfrågor kopplade till spelupplevelsen. Dessa kan man arbeta med på flera olika sätt. Eleverna kan exempelvis muntligt diskutera frågorna i grupp, ta det som en helklassdiskussion eller få skriva ner sina tankar kring frågorna.

Kapitel 5: Asyl

Detta är tänkt som en fortsättning - vad händer efter det som hände i spelet, efter flykten? Frågorna är ställda i jagform utifrån att eleverna skulle ha kommit som flyktingar till ett nytt land.

De första frågorna är tänkta att efterlikna frågor man kan möta under en asylprocess. Låt eleverna fundera kring frågorna. Nedan följer lite tips på hur man kan arbeta med frågorna.

1. Vill det nya landet ta emot dig?

Här kan ni jobba kring vad som krävs för att få stanna i exempelvis Sverige. Vad är egentligen asylskäl? Och är de samma i hela världen eller skiljer de sig åt?

Information om asyl hittas exempelvis på migrationsverkets hemsida: <https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige.html>

2. Hur länge måste du stanna borta från ditt hemland?

Jobba med eleverna kring hur det skulle kännas att vara borta länge från sitt hemland. När känner man sig hemma i ett nytt land?

3. Vill du bo här för resten av ditt liv?

Fundera på hur eleverna tror att de skulle känna kring den frågan. Finns det elever i klassen som kommer från ett annat land eller vars föräldrar exempelvis kommit som flyktingar kan detta vara en möjlighet att låta dem dela med sig av sina tankar kring detta, men här gäller det att vara hänsynsfull så att ingen elev känner sig tvingad att öppna upp sig.

4. Vill du återförenas med din familj?

Även här, låt eleverna fundera kring hur det skulle kännas att inte få träffa vänner och familj. Prata om familjeåterförening - vilken rätt har man till det? Kolla gärna tillsammans upp med eleverna kring vilka regler som finns i Sverige och varför.

5. Vad ska du göra med ditt liv här i det nya landet?

Här kan man också utgå från spelupplevelsen. Vad händer med ens pengar och ägodelar när man flytt sitt land? Hur gör man i ett land där man varken har nästan några ägodelar och inte kan språket? Prata gärna här mer om integration.

6. Hur länge kommer mardrömmarna från det du upplevt under flykten att hålla dig vaken?

En känslig fråga som handlar om personliga upplevelser. Det är viktigt att se bortom siffrorna och få eleverna att fundera kring känslor och tankar hos personer som varit på flykt.

Kapitel 6: Varför stannar man inte där man är

Här finns en text om varför man inte stannar där man är utan väljer att fly. Texten är skriven utifrån exemplet med skogsbränder vilket har präglat sommaren 2018 då texten skrevs.

Prata gärna med eleverna här kring vad som skulle kunna få dom att fly och vilka olika skäl det kan finnas att fly.

Kapitel 7: Varför tar de inte flyget?

Här finns ett filmklipp med Hans Rosling som pratar om varför flyktingar tar farliga båtar över medelhavet istället för att flyga. Filmen kan väcka många olika funderingar som man kan jobba vidare med. Här är några förslag:

- Varför tar inte flyktingar flyget enligt filmklippet?
- Vad innebär människosmuggling och är det alltid fel?
- Varför har vi gränsbevakning?
- Hur skulle man kunna hindra att flyktingar drunknar på medelhavet?
- Vilket är EUs ansvar i flyktingfrågan?
- Hur tror du att människor i framtiden kommer att se på drunkningarna i medelhavet?

- Vilket ansvar har vi i Sverige, eller vi som individer, för det som händer på medelhavet?

Kapitel 8: Diskussionsfrågor

Frågorna här kan arbetas med på många olika sätt, enskilt, i grupp, muntligt eller skriftligt. Försök här få en öppen dialog med ärliga svar och koppla ihop till de människor som kommer till Sverige idag. Vad ställer vi egentligen för krav på människor som kommer hit som flyktingar och är dessa krav rimliga?

Kapitel 9: När slutar man vara flykting?

Här visas ett filmklipp med författaren Navid Modiri. Visa gärna klippet i helklass och prata om det efteråt. Här är förslag på frågor att ta upp i samband med att filmklippet visas:

- När kan man enligt klippet säga att Navids pappa slutade se sig själv som flykting?
- Vad kände Navid kring det som hans pappa berättade?
- Vad är det som avgör vilket land man upplever sig hemma i?
- Kan man ha flera nationella identiteter samtidigt?
- Hur länge skulle du behöva leva i ett främmande land innan du skulle känna dig mer hemma där än vad du skulle känna dig svensk?

Prata gärna tillsammans i klassen om några i klassen upplever att de har flera nationella identiteter och hur de definierar sin kulturella tillhörighet. Var noga med att styra diskussionen så att den blir hänsynsfull och inte utelämnande, det kan vara känsliga frågor för en del elever.

Kapitel 10: Quiz

Här finns ett quiz. Det är samma frågor som det var i början av temarummet. Innan ni börjar quizet plocka gärna fram svaren eleverna skrev ner i början (om ni gjorde det). Jämför elevernas svar i början och nu. Se hur många rätt de hade och diskutera gärna kring om temarummet förändrat deras syn på att vara på flykt.

Kapitel 11: Fakta om flyktingar

Här hittar du information och fakta kring flyktingar som knyter an till svaren i quizet.

Här kan du exempelvis tillsammans med eleverna diskutera definitionen av flykting. Ni kan också exempelvis jobba vidare med faktan. Hur har det förändrats över tid? Säger olika källor olika saker angående hur många flyktingar det finns?

Arbetsblad - temarummet Flykting

Gå in på Värdegrundsguiden till temarummet Flykting. Temarummet innehåller ett antal kapitel (dessa ser du numrerade i den orangea sidopanelen till höger). Gå igenom alla kapitel och fyll i arbetsbladet. Titta först på introt i kapitel 1 innan du går vidare.

Kapitel 2: Infoquiz

Svara på frågorna. Det är helt ok att gissa om du inte vet. Skriv ner dina svar här:

Fråga 1, svar: _____ Fråga 2, svar: _____ Fråga 3, svar: _____

Fråga 4, svar: _____

Kapitel 3 och 4: Spelet Flykten

Här finns ett spel om att vara på flykt. Spela spelet, fundera också på reflektionsfrågorna i kapitel 4 när du svarar på frågan: Hur gick det för dig i spelet?

Kapitel 5: Asyl

Svara som du tror att du skulle svara om du kom som flykting till ett annat land:

Vill du bo här för resten av ditt liv?

- Ja
- Nej

Vill du återförenas med din familj?

- Ja
- Nej

Hur tror du att om du svarade ja eller nej påverkar dina möjligheter att få rätt att stanna i det nya landet?

Kapitel 6: Varför stannar man inte där man är?

Fyll i luckan: under en _____ har man inte möjlighet att välja.

Kapitel 7: Varför tar flyktingarna inte flyget?

Titta på filmklippet. Svara på frågorna:

Vad kostar det att fly från Syrien via flyktingbåt enligt klippet: _____kr

Vad kostar det att flyga från turkiet till sverige enligt klippet: _____kr

Vart borde man göra Asylprövningar och dela ut visum enligt Rosling?

- Redan i Turkiet/Syrien
- I Sverige
- Inte alls

Kapitel 8: Diskussionsfrågor

Vilka tre prylar skulle du ta med dig om du bara fick ta med dig tre saker när du flydde från ditt hem?

1. _____ 2. _____ 3. _____

Vilka tre saker skulle du sakna mest som du inte kan ta med dig om du skulle tvingas fly?

1. _____ 2. _____ 3. _____

Kapitel 9: När slutar man vara flykting

Titta på filmklippet. Svara på frågorna:

Hur gammal var Navid när han hade samtalet med sin pappa? _____ år

Vad var det Navids pappa hade insett att de inte skulle göra? _____

Kapitel 10: Quiz

Gör quizet.

Hur många rätt hade du? _____

Kapitel 11: Fakta om flyktingar

Läs faktan. Jämför med dina svar som du skrev i kapitel 1. Skriv ner hur stor var skillnaden mellan vad du gissade och vad som var rätt svar?

Fråga 1:

din första gissning: _____ Rätt svar: _____ Skillnad: _____

Fråga 2:

din första gissning: _____ Rätt svar: _____ Skillnad: _____

Fråga 3:

din första gissning: _____ Rätt svar: _____ Skillnad: _____